

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ З 1 СІЧНЯ 2012 РОКУ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ»

Статтею 32 Конституції України проголошено право людини на невтручання в її особисте життя. Крім того, не допускається збирання, зберігання, використання поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

З метою конкретизації права людини, гарантованого статтею 32 Конституції України, та визначення механізмів його реалізації 1 червня 2010 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про захист персональних даних» (далі – Закон), який набрав чинності з 1 січня 2011 року. Предметом правового регулювання Закону є правовідносини, пов'язані із захистом персональних даних під час їх обробки.

Визначення поняття персональних даних наводиться в абзаці восьмому статті 2 Закону, відповідно до якого персональними даними є відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

Однак законодавством України не встановлено і не може бути встановлено чіткого переліку відомостей про фізичну особу, які є персональними даними, задля можливості застосування положень Закону до різноманітних ситуацій, в тому числі при обробці персональних даних в інформаційних (автоматизованих) базах та картотеках персональних даних, що можуть виникнути у майбутньому, у зв'язку зі зміною в технологічній, соціальній, економічній та інших сферах суспільного життя.

Поняття «база персональних даних» визначене абзацом другим статті 2

Закону, відповідно до якого база персональних даних – іменована сукупність упорядкованих персональних даних в електронній формі та/або у формі картотек персональних даних.

З огляду на це база персональних даних є упорядкованою сукупністю логічно пов'язаних даних про фізичних осіб:

- що зберігаються та обробляються відповідним програмним забезпеченням, є базою персональних даних в електронній формі ;

- що зберігаються та обробляються на паперових носіях інформації, є базою персональних даних у формі картотек .

Картотекою персональних даних є будь-який структурований масив персональних даних, що є доступним з визначеними критеріями, незалежно від того, чи є такий масив централізованим, децентралізованим або розділеним на функціональних або географічних закладах

Такі дані мають бути структуровані за визначеними критеріями, що стосуються фізичних осіб, щоб забезпечити легкий доступ до відповідних персональних даних.

Варто зазначити, що, виходячи з положень статті 2 Закону, персональні дані одночасно можуть бути упорядковані і в електронній формі, і в формі картотек.

Володільцем бази персональних даних згідно з абзацом третім статті 2 Закону є фізична або юридична особа, якій законом або за згодою суб'єкта персональних даних надано право на обробку цих даних, яка затверджує мету обробки персональних даних та процедуру їх обробки, якщо інше не визначене законом.

Так, якщо персональні дані обробляються юридичною особою, то володільцем бази персональних даних є юридична особа.

Розпорядником бази персональних даних згідно з абзацом дев'ятим статті 2 Закону може бути фізична чи юридична особа, якій володільцем бази персональних даних або законом надано право обробляти ці дані.

Згідно зі статтею 4 Закону володільцем чи розпорядником бази персональних даних можуть бути підприємства, установи і організації усіх форм власності, органи держави влади чи органи місцевого самоврядування, які обробляють персональні дані відповідно до закону.

Але якщо володільцем бази персональних даних є орган державної влади чи орган місцевого самоврядування, то розпорядником бази персональних даних, крім цих органів, може бути лише підприємство державної або комунальної форми власності, що належить до сфери управління цього органу.

Відповідно до статті 9 Закону база персональних даних підлягає державній реєстрації шляхом внесення відповідного запису уповноваженим державним органом з питань захисту персональних даних до Державного реєстру баз персональних даних.

Указом Президента України «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань захисту персональних даних» від 6 квітня 2011 року визначено уповноваженим державним органом з питань захисту персональних даних – Державну службу України з питань захисту персональних даних, одним із основних завдань якої є реєстрація баз персональних даних.

Здійснення контролю за додержанням законодавства про захист персональних даних відповідно до статті 23 Закону покладено на Державну службу України з питань захисту персональних даних.

Так, відповідно до підпункту 14 пункту 3 Положення про Державну службу України з питань захисту персональних даних, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 390, Державна служба України з питань захисту персональних даних здійснює контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних шляхом проведення виїзних та безвиїзних перевірок володільців та (або) розпорядників баз персональних даних.

Також відповідно до підпункту 16 пункту 3 цього Положення Державна служба України з питань захисту персональних даних складає адміністративні протоколи про виявленні порушення законодавства у сфері захисту персональних даних.

Але справи про адміністративні правопорушення у сфері захисту персональних даних розглядаються згідно зі статтею 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення виключно районними, районними у місті, міськими чи міськрайонними судами.

За порушення недоторканості приватного життя, а саме за незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконна зміна такої інформації винна особа притягується до кримінальної відповідальності.

*Начальник Головного управління юстиції у Закарпатській області
П.М. Ільницький*

ВІДБУЛОСЯ ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ ОБЛАСНОЇ МІЖВІДОМЧОЇ КООРДИНАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ З ПРАВОВОЇ ОСВІТИ НАСЕЛЕННЯ

21 грудня 2011 року відбулося чергове засідання обласної міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення, яке проводив голова обласної МКМР з правової освіти населення, заступник голови - керівник апарату облдержадміністрації Антон Громовий.

У ході засідання було розглянуто питання про підбиття підсумків конкурсу на краще висвітлення правової тематики в районних, міських газетах області в 2011 році, який традиційно щороку проводиться обласною МКМР з правової освіти населення спільно з Головним управлінням юстиції у Закарпатській області. Зокрема, цьогогоріч до участі у конкурсі подали заявки редакції шести районних та міських газет області. Це газети «Тячів», «Голос Верховини», «Зоря Рахівщини», «Вісті Ужгородщини», «Берегово» та «Панорама».

За результатами засідання конкурсної комісії та підбиття під-

сумків, переможцями конкурсу визнано:

- I-ше місце – редакція газети «Тячів»;
- II-ге місце – редакція газети «Зоря Рахівщини»;
- III-тє місце – редакції газет «Берегово», «Голос Верховини»;

Крім того, відзначено редакції газет «Вісті Ужгородщини» та «Панорама» за активне висвітлення правової тематики.

Переможців конкурсу привітав голова обласної МКМР з правової освіти населення та вручив їм грамоти.

Також, було прийнято відповідні рішення про затвердження Плану роботи обласної МКМР на 2012 рік та графіку вивчення діяльності районних (міських) МКМР з правової освіти населення на 2012 рік.

*Провідний спеціаліст
Головного управління юстиції
у Закарпатській області
Владислав Товтин*

ТРУДОВІ ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ ДЛЯ ПРАЦЮЮЧИХ ЖІНОК

Згідно статті 24 Конституції України жінки мають рівні з чоловіками права. Рівноправність жінок у сфері трудових відносин забезпечується наданням їм рівних з чоловіками можливостей у професійній підготовці, у праці та винагороді за неї. Разом з цим, трудовим законодавством передбачено спеціальні норми охорони праці жінок, пільги і додаткові гарантії їх трудових прав, передбачено створення умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством.

Нормами законодавства України визначено перелік робіт, на яких забороняється застосування праці жінок. Так, забороняється застосування праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах, крім деяких підземних робіт (нефізичних робіт або робіт по санітарному та побутовому обслуговуванню). Забороняється також залучення жінок до підймання і переміщення речей, маса яких перевищує встановлені для них граничні норми.

Крім цього, не допускається залучення жінок до робіт у нічний час, до надурочних робіт і робіт у вихідні дні і направлення у відрядження вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до трьох років, а жінки, що мають дітей віком від трьох до чотирнадцяти років або дітей-інвалідів, не можуть залучатись до на-

дурочних робіт або направлятись у відрядження без їх згоди.

Вагітним жінкам відповідно до медичного висновку знижуються норми виробітку, норми обслуговування або вони переводяться на іншу роботу, яка є легшою і виключає вплив несприятливих виробничих факторів, із збереженням середнього заробітку за попередньою роботою.

До вирішення питання про надання вагітній жінці відповідно до медичного висновку іншої роботи, яка є легшою і виключає вплив несприятливих виробничих факторів, вона підлягає звільненню від роботи із збереженням середнього заробітку за всі пропущені внаслідок цього робочі дні за рахунок підприємства, установи, організації.

Жінки, які мають дітей віком до трьох років, в разі неможливості виконання попередньої роботи переводяться на іншу роботу із збереженням середнього заробітку за попередньою роботою до досягнення дитиною віку трьох років.

Законодавством передбачено надання жінкам на підставі медичного висновку оплачуваної відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів - 70) календарних днів після пологів, починаючи з дня пологів. За бажанням жінки їй надається відпустка для догляду за дитиною до до-

сягнення нею трирічного віку з виплатою за ці періоди допомоги відповідно до законодавства.

У разі, якщо дитина потребує домашнього догляду, жінці в обов'язковому порядку надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більш як до досягнення дитиною шестирічного віку.

За бажанням жінки у період перебування її у відпустці для догляду за дитиною вона може працювати на умовах неповного робочого часу або вдома. При цьому за нею зберігається право на одержання допомоги в період відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

У разі надання жінкам відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами власник або уповноважений ним орган зобов'язаний за заявою жінки приєднати до неї щорічні основну і додаткову відпустки незалежно від тривалості її роботи на даному підприємстві, в установі, організації в поточному робочому році.

Жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину-інваліда, або яка усиновила дитину, одинокій матері надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів.

Забороною є відмовляти жінкам у прийнятті на роботу і знижувати їм заро-

бітну плату з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до трьох років, а одиноким матерям - за наявністю дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда.

При відмові у прийнятті на роботу зазначеним категоріям жінок власник або уповноважений ним орган зобов'язані повідомляти їм причини відмови у письмовій формі. Відмова у прийнятті на роботу може бути оскаржена у судовому порядку.

Звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (або до шести років), одиноких матерів при наявності дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда з ініціативи власника або уповноваженого ним органу не допускається, крім випадків повної ліквідації підприємства, установи, організації, коли допускається звільнення з обов'язковим працевлаштуванням. Обов'язкове працевлаштування зазначених жінок здійснюється також у випадках їх звільнення після закінчення строкового трудового договору. На період працевлаштування за ними зберігається середня заробітна плата, але не більше трьох місяців з дня закінчення строкового трудового договору.

*Л.І. Митровка,
в.о. заступника начальника
Головного управління юстиції у Закарпатській області*

СУДОВІ ПРОЦЕДУРИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ЩОДО БОРЖНИКА

З допомогою судових процедур розв'язується головне завдання відновлення господарюючого суб'єкта. У процедурах зосереджені спеціальні механізми й інститути відносин неспроможності. Інститут банкрутства відіграє велику роль у ринкових відносинах, оскільки його головною метою є насамперед фінансове оздоровлення господарюючих суб'єктів.

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» встановлює умови і порядок відновлення платоспроможності боржника шляхом застосування судових процедур банкрутства.

Судова процедура - це порядок застосування спеціальних традиційних засобів неплатоспроможності із метою створення необхідних умов для відновлення платоспроможності або ліквідації. Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» передбачено чотири процедури: розпорядження майном, санація, ліквідація та мирова угода. Основним завданням процедури розпорядження майном є створення сприятливих економічних умов для переходу інших судових процедур. У цій процедурі вживаються заходи для збереження майна боржника шляхом застосування спеціальних або традиційних заходів (мораторій на задоволення вимог кредиторів, заборона на ліквідацію або реорганізацію боржника).

Санація є пріоритетною судовою процедурою, завданням якої є фінансове оздоровлення господарюючого суб'єкта. Для проведення судової санації повинен бути затверджений судом план санації.

Ліквідаційна процедура має місце тільки у випадку неможливості відновлення платоспроможності господарюючого суб'єкта. При ліквідації немає фінансового оздоровлення боржника. Тут іде повний розпродаж майнових активів для повного або часткового погашення грошових вимог кредиторів.

На відміну від інших процедур мирова угода є універсальною. Мирову угоду можна застосувати на будь-якій стадії процедури банкрутства, її завданням є досягнення згоди між кредиторами і боржником щодо врегулювання боргу і відновлення платоспроможності господарюючого суб'єкта.

Кожна процедура має свою специфіку та призначення. У судових процедурах сконцентровано юридичні приписи та дозволи. Так, у процедурах розпорядження майном і ліквідації переважають юридичні розпорядження, а в санації та мировій угоді - дозволи. Фінансове оздоровлення боржника здійснюється у двох процедурах - санації та мирової угоди.

Наостанок слід зазначити, що провадження у справі про банкрутство є окремим судовим процесом, який суттєво відрізняється від позовного провадження, зокрема своїми цілями та порядком провадження.

*Провідний спеціаліст сектору з питань банкрутства
Головного управління юстиції у Закарпатській області
І.В. Бережний*

СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ

При спадкуванні майна в Україні застосовуються два основних порядки визначення спадкоємців та розподілу спадкового майна. При спадкуванні за законом до спадкування закликаються ті особи, яких законодавець називає спадкоємцями. Тобто, в цьому випадку спадкове майно розподіляється між особами, які названі в числі спадкоємців у відповідних статтях ЦК України. Такі особи називаються законними спадкоємцями, або колом спадкоємців за законом. Спадкування за законом має місце тоді, коли воно не змінене заповітом. Відповідно до ст. 1258 ЦК України спадкоємці за законом одержують право на спадкування по черзі. Спадкоємці попередньої черги (хоч одна людина) усувають від спадкування наступні черги. Щоправда, є із цього правила і винятки. Так, черговість одержання спадкоємцями за законом права на спадкування може бути змінена нотаріально засвідченим договором зацікавлених спадкоємців, укладеним після відкриття спадщини. Цей договір не може порушувати прав спадкоємця, що не бере в ньому участі, а також спадкоємця, що має право на обов'язкову частину в спадщині (ч. 1 ст. 1259 ЦК). Є ще одна нація для спадкоємців «нижніх» черг. Згідно зі ст. 1259 (ч. 2) суд може допустити спадкоємця з іншої черги в чергу, що успадковує, якщо такий спадкоємець «підкував», матеріально забезпечував, надавав іншу допомогу спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані».

Новий ЦК України, на відміну від попереднього, котрий передбачав 2 черги, передбачає 5 черг:

1. Діти спадкодавця, у тому числі ті, які зачаті за життя спадкодавця і народжені після його смерті, той із подружжя, який його пережив, та батьки.
2. Рідні брати і сестри спадкодавця, його баба і дід як з боку батька, так і з боку матері.
3. Рідні дядько та тітка спадкодавця.
4. Особи, які проживали зі спадкодавцем однією родиною не менш ніж п'ять років до моменту відкриття спадщини (як бачимо, «ци-

вільний» шлюб не дуже сприяє одержанню спадщини).

5. Інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно, а також утриманці, які не були членами родини спадкодавця.

У випадку якщо спадкоємець за законом на момент відкриття спадщини вже не буде серед живих, то право на майно переходить до інших спадкоємців цієї ж черги (або до наступної черги, якщо померлий був останнім у черзі спадкування). Але для деяких родичів спадкодавця закон установив винятки із цього правила, зокрема спадкування за правом представлення:

1. Онуки, правнуки спадкодавця успадковують ту частину спадщини, що належала б за законом їхній матері, батькові, бабі, дідові, якби вони були живі на момент відкриття спадщини.

2. Прабаба, прадід успадковують ту частину спадщини, що належала б за законом їхнім дітям (бабі, дідові спадкодавця), якби вони були живі на момент відкриття спадщини.

3. Племінники спадкодавця успадковують ту частину спадщини, що належала б за законом їхній матері, батькові (сестрі, братові спадкодавця), якби вони були живі на момент відкриття спадщини.

4. Двоюродні брати і сестри спадкодавця успадковують ту частину спадщини, що належала б за законом їхній матері, батькові (тітці, дядькові спадкодавця), якби вони були живі на момент відкриття спадщини.

Згідно ст. 1267, ст. 1278 ЦК України частки в спадщині кожного зі спадкоємців за законом є рівними. Спадкоємці можуть домовитися і про інший розподіл частин спадщини. Для цього їм досить усної угоди, а якщо домовленість стосується нерухомого майна, то потрібно укласти письмовий договір і засвідчувати його в нотаріуса.

*Начальник відділу документування, контролю виконання та звернень громадян Головного управління юстиції у Закарпатській області
Т.Ляшук*